

30. Η τέταρτη Σταυροφορία και η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους

1. Αντιστοιχίστε τις έννοιες της πολιορκίας και της άλωσης με τα γεγονότα που σχετίζεται καθεμιά από αυτές:

Πολιορκία •	<ul style="list-style-type: none">• Περικύλωσαν την πόλη με στρατό και στόλο.• Κατέστρεψαν και έκαψαν μέρος της πόλης.• Λεηλάτησαν ναούς της πόλης και περιουσίες των κατοίκων.• Έκλεισαν τις εξόδους προς τη στεριά και τη θάλασσα.• Σκαρφάλωσαν στα τείχη και άνοιξαν τις πύλες.• Διέκοψαν τον εξωτερικό ανεφοδιασμό.• Αιχμαλώτισαν πολλούς από τους κατοίκους της.• Δημιούργησαν κλοιό και απαγόρεψαν την επικοινωνία.• Κατάργησαν τους άρχοντες που κυβερνούσαν την Πόλη.
Άλωση •	

2. Διαβάστε τα κείμενα πηγές 3, 4 και 5. Προσέξτε τον συγγραφέα καθεμιάς και συζητήστε τα κοινά στοιχεία, που και οι τρεις αναφέρουν. Αναζητήστε τα «Λόγια της πλώρης» του Ανδρέα Καρκαβίτσα και διαβάστε από εκεί το διήγημά του «Εκδικητής».

3. Βάλτε Σ πριν από τις σωστές και Λ πριν από τις λανθασμένες προτάσεις του παρακάτω πίνακα, που αναφέρονται στην άλωση της Πόλης:

	Οι Φράγκοι λεηλάτησαν ιερά μνημεία και αφάνισαν πολλά έργα τέχνης. Οι σταυροφόροι «έχασαν» τον δρόμο για την Αίγυπτο και πήγαν στην Πόλη. Πολλοί από τους κατοίκους σφάχτηκαν και αιχμαλωτίστηκαν. Οι κατακτητές σεβάστηκαν τους ναούς και τα άλλα μνημεία της Πόλης. Οι άρχοντες των νέων κρατών δεν ήθελαν να ξαναπάρουν την Πόλη. Οι Βενετοί μετέφεραν και τα άλογα του Λυσίππου στη Βενετία. ¹ Οι σταυροφόροι πήραν ακόμη και τα ιερά σκεύη από την Αγία Σοφία. Οι Βενετοί εμπόδισαν τους σταυροφόρους να πάνε στην Πόλη.
--	---

4. Διαβάστε το κείμενο 30β.1. για την αυτοκρατορία της Νίκαιας, παρατηρήστε τον δικέφαλο αετό και συζητήστε τον συμβολισμό του. Ποιοι έχουν και σήμερα τον «δικέφαλο αετό» ως σύμβολο και γιατί; Πώς κρίνετε αυτή την επιλογή τους;

5. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο-πηγή και βρείτε στον χάρτη την πόλη της Τραπεζούντας. Συζητήστε στην τάξη για τον ελληνισμό του Πόντου² και σχολιάστε την άνθηση των γραμμάτων σ' αυτό το «μακρινό ελληνικό κρατίδιο».

Τα σχολεία της Τραπεζούντας

«Στην Τραπεζούντα είχε εγκατασταθεί και δίδασκε ο φιλόσοφος καθηγητής Τυχικός Βυζάντιος. Η μεγάλη βιβλιοθήκη του ήταν ονομαστή και σ' αυτή κατέφευγαν συχνά για μελέτη και νέοι σπουδαστές του Πανεπιστημίου και των σχολών της Πόλης, συνοδευόμενοι από έναν διάκονο του Πατριάρχη. Η Τραπεζούντα ακόμη ήταν γνωστή για τα αστρονομικά και ιατρικά της ίδρυματα. Οι μορφωμένοι γιατροί της, όπως ο Γεώργιος Χωνιάδης και ο Γεώργιος Χρυσοκόκκης, είχαν σπουδάσει στην Περσία και είχαν φέρει στην πατρίδα τους τα μυστικά της σοφίας της Ανατολής».

Οι σχολές της Τραπεζούντας, περ. Νέος Ποιμένας, 1922

¹ Διάβασε το κείμενο-πηγή 10.4 και δες την εικόνα 10.4.α. του βιβλίου.

² Τον αρχαίο, τον βυζαντινό και τον σημερινό.